

0
29

IVU
tepko

82

В
BURREZ

IVU-ŞTEPKO

ҚЪVBURREZ

GIXL

MOSKVA

1932 vo

РЪЕКӘС

Lisbok

1. Ъымәтам дорам	3
2. Vit voen	5
3. Povednəj dasnoĭ god	8
4. Udarno zapta n nan	12
5. Udarnəj brigada	14
6. Suvtətnʹ pom	16
7. Ozlanə, inkaez	18
8. Komi okruglə	21
9. Tulʹs voľsevistskəj	26
10. Voľsevistskəj vər kʹylətan	29
11. Sturmən	33
12. Motornəj vəvvez	38
13. Maj pervəj lun	40
14. Ъvvez vʹlybn	41
15. Va dorʹn	43
16. Kolhoznoj şylankʹv	44
17. Gərd aruija	46
18. Uzaliş pijannez	47
19. Mijan ded	48
20. Gərd ovoz	49
21. Skolaʹn vadjo	50
22. Likpunkt vʹlybn	52
23. Koŋokkez vʹlybn	53
24. Udarnəja kəzam	54
25. Ъvsar	55
26. Piŋalişsez	56
27. Bekišan kad	56
28. Єak, jagəd	57
29. Karç mi zimjalam	58
30. Uzalişlə kniĝa	60
31. Çeľad sad	62
32. Stanok dʹnybn	62
33. Viļ zajom	63

GBRISSEZLƏ.

ГЪМƏТАМ ДОРАМ

Гъмəтам дорам ми

Југът олансə.

Ѕуркамə, вестамə

Озлаңə кок.

Тьртим џој воəн ми

Вит воша плансə.

Сталинскəј тємрəн

Зєндəтимə срук.

Левə промьслєннос,

Рақкалə рькə.

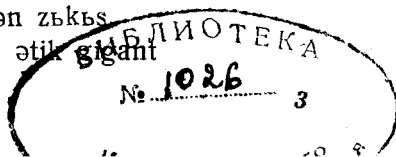
Омəн горалə

І кəрт і сугун

Ҷалəтə, поткəтə

Стројкалəн зькьс

Левə џє əтик

Luniş lun.
Ətvəliş uz
Mi pondətçimə nunь:
Pərtçə kolxoznəjə
Mijan posad...
Panə vil mir
I udarnəja munə,
Juklalə ozlaņə
Leņinlən kad.
Sevralə ЪВ vylət
Vundə masina.
Oz torkjav, oz tьdav
Gorva çarla.
Mijan kolxozьs-ed
Stalnəj vьşina
Sь şərə vundikə
Vətçan ədva.
Nanşə udarnəja
Bьdьs mi zaptam...
Zaptikə şu vartə,
Pizə kolxoz.
Gamazən, gamazən
Planşə mi tьrtam:
İndam Қудьmkarə

Nañ gærd ovoz.
Jorttez! Vizətə-zə
Skola ladoras:
Kotərən çeladьs
Loktə von tьr.
Loktə velətçьпь
Вьd kolan toras.
Çeładlən vьşinьs
Oz mьz, oz vьr.
Gьmətam doram mi
Jugьt olansə.
Supkamə, vestamə
Ozlañə kok.
Tьrtim ңol godən mi
Vit godşa plansə.
Stalinskəj tєmpən
Zendətimə srok.

Şenţavır 1930 vo

★

VIT VOƏN

Stalən strananyьm
vuzjaşə,
Vevttə betonən şinvan.

Okrugnım siz-zə,
paşaşə:
Tırtam mi
vit
voşa
plan.

Gьmətə vьdmə,
paşkalə
Luniş lun
mijan kolhoz.

Şurьta ozlañ
oşkalə,
Vьdmə von siz-zə
sovhoz.

— Jorttez,
termaşə oşkavnь.

Şurkə ti ozlañə kok...

Pondis
Kudьmkar rəmşavnь:

Strojkalən mьtçişis vok.

Luniş lun
Strojka jonmətam.

Aş kəṭ i piłskə vurzuj,
Mijə oısalam,

ņuzətam,
Okrugət keram
kərttuj.
Ръссə ģegramotnoš,
вьгə.
Levə von skolaьs vi|...
Azzat,
Қудьмкарас рьгə,
Сьгəтə avtomobil.
Zegjəнь
traktorrez
ьBSƏ,
Gəgəнь
вьd meza pon...
Çu, вьd posad
levtə zьksə.
Kerəнь, çu,
telefon.
Komi mu
вьliš levtišə.
— Suvtçь-zə,
vizət, Makšim!
Вьdkod zavod
von mьtçišə:

Vərpiḷitan,
 Lesoxim.
Çuzə
promьslennoş mijan.
Çuzə
 ravoçəj şemja.
— Okrug, kьv!
 Əzjь te viən!
 Leņinskəj viən!
 ьmjav.
Çozzьk med vezнь-ņi
 mirsə,
 Noḷ godən tьrtam
 vit god.
— Tьrtam! —
 gorətə zavod.
— Tьrtam! —
 Kolhoz kьlə çirzə.

 Dekabr 1931 vo

★

POBEDNƏJ DASŃOḷ, GOD

Zegətis musə, pəltis viən,
Oktabrskəj munis ьzьt voj.

Çirəstis gorən vaz Rossija...
Çeglaşis, kişşis carskəj stroj.
Oktabr,

te dasnoł vo-ñi kыз
pukalan

Mijan şələmmezьn prokod.
Oktabr,

te vija znamjanat
pavjalan

Mu sar vevdərьn dasnoł god.
Praznujtə,

lun etə praznujtə

Вьд ми вьвша uzaliş jəz:

Millonnəj rjadən

· marsirujtə...

Praznujtə dasnoł godsə dəs.

Ўzaliş jəzьs вьн мытçaiə,

Oktabrən əzтьнь med mir,

Sovetskəj mi ponda sulavнь

I kojнь sьliş gərd viçir.

Strana sovetskəj

lunsə etə,

— A etaz oz-na ker çekin, —

Praznujtнь sija

flagən petə.
Vizətə ašsis vьd poveda,
Vizətə dāsnoļ voša vьn.
Strana
giganttezən lolalə.
Strananьm —
Dinamitnej plas...
Von viļ zavoddezən
goralə
Uralkuzbass
i viļ Donbass.
Kolhoz,
sovxoz
gəgər oļsaləm.
Roššija kədə ez adzьv...
Uzališ vezšə,
mədkodšalə.
Vuzjašə
Staļinlən vьd kvь.
I əni
ne-ņi kapital
ki uvьn:
Kirgiz,
uzbek,

permjak,
Voťak.

Вьдәс çukærtçәм,
ortçән әни suvtәм.
Вьдлаьп вьгә lok kulak...
Çulalis dasnoĭ vo-ņi
вәгә.
Şivətçis dasvitət porog.
Әдзәтнь tеmppezsә
gәgәгьп,
Vot seeәм әни mijan mog.
I ñaң...
I vәг...
I strojka korә,
Мобилizujтнь med
вьд вьп,
Udarnәj изьs med ez orль...
— Eј!
Kin viļ moggezşaң ьльп?
Udarno куlтpoxod әдзәтам...
Jonmәтам аворона
зьп...
Вьд front вьльп

repətam,
vətlam,
Opportunizmsə keram eyn.
Kapitalizm vədsən pərişmə.
Kapitalizm potlaşə, sişmə...
Mi mirsə keramə mədrəv...
Şivətam ьзът вija təv.
Oktabr gərd znamjaən pəvjalə,
Malalə jugərnas mu şar.
Oktabr mijanəs pьr kьtsalə,
Med muvьv əzтьнь pozar.

1931 vo

UDARNO ZAPRAM NAŃ

Orəttəg kьşşə
Okrug karə
Noľnan ladorşan
Gərd ovoz.
Orəttəg vajə
Kudьmkarə,
NaŃ zaprə gov,
Srednək, kolhoz.
Pesnigort tьrtə

Asşis plansə.
Ozaşə Oşьь,
Jəg, Perkov.
Verx-Juşva siz-zə
Zaptə naqsə.
I Oqov pizə,
Veş oz ov.
— Əj! Kin,
Кьєəm posad
Oz termaş?
Kinlən sunaşə
Uзьn temp?
Ədzətə, sodtə...
Вьпным тыmas.
Uзавнь
Вьпньs mijan em.
Mi vartam şusə,
Vartam jara.
Мобилizujtamə
Вьд вьп,
Med vəli varttən
Mesko-tara,
Telega ez sulav
Ças зьп.

Udarno
Naņzaptan nuətam.
— Termaş, vərətçь
Sьpnəj punkt!..
Mi samotoksə
Tan çegətam...
Mi çastniklə
Og şetə funt.
Goralə vьdmə
Strojka omən.
Kudьmkar
Siz-zə vezə van.
I eta strojka
Korə jona,
Med naņzaptanliş
Tьrtim plan.

1932 vo

UDARNƏJ BRIGADA

Vər gьmalə
Asja kadə.
Omən potə
suvk da sovк:

Von udarnəj
Sen brigada
Çapkə dənşis
Bəyt govk.

Uv orlalə
riz da riz.
Lьm pьrkalə,
Bьtte riz.

Sujjə, sətə,
Vo(ə ker.
Nьv orətə
Mitiper.

Çer goralə,
Levzə çag.
Zьk pilaləp
Tьrtə jag.

Pəgə ruьs
zie da zie.
Kəzləp ulьs
Peslə ңie.

Kajə vьlə
Kerləp vunt.
Gollə sodə
Pes tavun.

Zьk paşkalə.
— Kьlan, jort? —
Tan uzalə
Soţna mort.

Lun-lun etaz
uzьn puam,
Vestam ozlaņ
Vərzaptan.
Strojka medьь
Levis bura,
Vərzaptanliş
Tьrtam plan.

1932 vo

SUVTƏTNY POM

Şemjon pop
„Uzalə“ bura,
Jəzliş piçkə
Vir, şələm:
Praznik kosta
Sьlə şurə,
Berşa şurə, —
Naņ i şəm.

A bednəklən
Praznik lunə
Gol-gol rekmə
Bəd suşek.
Seəəm lunьs,
Nem i şupь,
Ави зал,
Kət oz lo vek.

Bədkod nıma
Vazşa praznik
Poplə, djaklə
Əktə gos.
Pop,
Mi tədam,
Pessə raznь,
Kir-var raznь
Bəd kolhoz.

Medvь çozzьk
Veznь oləm,
Naən tьrtnь med
Kolhoznəj çom,
Vazşa praznikkezlə

Kolə
Зыгъны
Suvtətny rom.

1932 г.

★

ОЗЛАҢӘ, ИҢКАЕЗИ!

(mart 8 lun kezə)

Ozlaᅇ, iᅇez!
Çorɔtzьka taᅇ.
Levtə vььnzьka
Gərd vija flag.
Jonzьna, jonzьka
Çalətə ʃьlə.
Kok uvtyᅇ taᅇ
Gov oᅇirliʃ vrag.
Talun, kьkjamьsət
Mart təliʃ lunə,
Prazᅇnik — vьd mu paʃta
Iᅇezlən lun.
— Əj, iᅇka! Kьlan-ja?
Vьᅇ tenat una,
Çeᅇiᅇnyʃ tuj kuza
Jonzьka mun.

Вьд несовetskəj
Странаьн рикалə
Jəz vььн
Poldəm, ʃeraŋ-kod,
Burzuj.

Iŋkaəs vezzezən
Kaʃtə, kərtalə:
Ozlaŋə oz lez,
Pədnalə viļ tuj.

Iŋkaez oz povzə
Talun burzujliš...
Jonьka əzььstas
Nьlən pьm vir.
Nija nemьmda oz kezə
Viļ tujlš...
Gərd dərapassezən
Əztasə mir.

— Iŋkaez, tədat
Вьдənnьt ti vazsə:
ʃirvusьn pəditə,
Kiʃtit ʃinva.
Edə nemьmda
Adььlə ti gazsə,

Ez şetib carıb
Tijanlə prava.
Məd-nozən əni
Bıd iŋkaıb olə:
Kamgəmən dorə
Kolxoznəj olan,
Pizə stranaas,
Uzalə mıj kolə...
Tədə unazk...
Ne tolko peşkan.

Zardə stranaym
Kolxozzezən tırə.
Tırə udarnəja
Vit voşa plan.
Otir şələmmezə
Leñinıb pırə...
İnnezlən gazən
Şerəmtçə olan.

Ozlanə, ozlanə
Bıd peşış innez!
Levtə vılnzka
Gərd bıja flag
Jugıtan, sondilan,
İndə ti şinnez.

Kok uvъn talə
gov otirliş vrag.

★ 1931 vo

KOMI OKRUGLƏ

(7 godovsina kezə)

Gьmnitit oktavr...

I proletariat

Ki uvъn

Potit lok vurzuj.

.....

Əj, oktavri oktavri

Te vьd şonla jəzlə

Oştin,

Oştin

bəyt tuj.

Zardə strananyt,

Jugjalə,

Vьdmə zavoddezən

Sval...

Pizə olanьs,

Viljalə...

Sodə beton,

Kərt da stal.

Etateəm pižana kadə,
Tьrtam kər vit voša plan,
Dorə vьd naciја kamgə
Ətvьvša jugьt olan.
Siz-zə i komi uzaliş.
Ozlaң mi vessam
Stoçma.
Petam-ңi vazša olaniş...
Vьn mijan
Pižə, una.
Vono promьšlennoş çuzə,
Əzjə von Leңinlən vi.
Mədləң dərəvңanьm kezis:
Viļ-moz uzalamə mi.
Setçin
Kolxoz aslas ızьn
Mьtçəma
Vьna kisoj.
Sossez
Gьrdzaəz von pižəm:
Dorə olan lun i oj.
Vər mijan —
Bьzьt xozajstvo.
Otiřlə řetə

Doxod.
Levtə vura
Gosudarstvo...
Zaptam mi vərsə
Prokod.
Vətlam ɲegramotnoş,
Talam:
Bvdьs mi oştamə şin...
Remьtsə
Bərլaṇə kołam.
Remьtən oz lo.
Nekin.

— Jorttez,
Əj, jorttez!.. Ti suvtçə!..
Sum levis.
Kьvzə-zə, əj!
Çeṣaṭ von pizə,
Velətçə
Skolaas tьr,
Bьtte roj.
Lezamə
Lit̄eratura,
Voṭ kəda ozьk ez vəv.
Levtamə siz-zə
Kuṭtura,

Og zugə Stalinliş kьv:
„Nacionalnəj formaa,
Socialisticeskəj pьekəsa kultura“
Kin toko pəndas çuklaşnь,
Zugas kin
Stalinliş kьv,
Ogə i pəndə juaşnь,
Vətlamə sijə mi
Dьv.
Зикəз
Вьрətam kulakəs,
Сьлиş orətamə ki.
As dьniş iңdam,
Кьз klassəs.
Iңdam вьд vrag vьlə vi.
Medвь kulturaьs ləvis,
Lois-вь jəz şərti vьn,
Sovet vlašt
Komilə şetis
Okrug —
Paşkətis əşьn...
Şupьta vilə mi pьgam.
Jonmamə.
I vot,

Okruglə
Oştəmşan tırlı
Tavo şizim god.
I şiziməz godovsina.
Viş-moz çulətamə mi:
Jonъka въd uzalanas
Pessънь puzamə ki.
Kotərən
Tulbs şivətçə,
Mыtçə-qi
Assis ki pon.
Mijə udarno
Ləşətçam
Şev kezə
Pəriş i tom.
Gamazən
Ozlaq mi munam,
Sodtamə asльпыш въп...
Ətvъvşa въыт
Kommuna
Mu ылət doramə зьп.

Гьмңитис октавр...
I proletariat

Ki uvtyņ
Potis lok burzuj.

.

Əj, oktabr! oktabr!..
Te vьd ʃorņa jəzlə
Oʃtin,
Oʃtin
Bzьt tuj.

1931 vo

★

TULYS BOLSEVISTSKƏJ

Çulətam təv
sturmujttən
vojьn:
Udarno zaptam
naņ
da vər.

Morozyś sonьtsə kəť ʃojə,
A tєpnьm oz sajkan nekər.
Vьd lun povednəja kьlalə.
Vьd lun,
vьd ças
ne zag,
ne kьn...

Şivətçə tulıbs da kыtsalə,

Med şev-kez əktimə

вѣдъ вѣн.

Kыtsalə tulıbs,

korə,

Єəktə,

Viştalə

воļsevistskəj mog:

Ləşətçan ızsə

siz nuətnь,

Med setiş vəli

вur itog.

Mog,

Əni med oзын

sulalə kəda:

Ромавнь kolə

ңаңзартан.

Vot sek mi

şevьн vətamə

рoveda,

Mi tьrtam

Şoprocentəz plan.

Нетьмда

Veş

nažomsə

oz kov ta|nʙ.

— Kolxoz, nazmit-zə asšit mʙs.

Ləšet te

udovrenno

miŋera|nəj.

I səstəma vesət kəzʙs.

— A noko, traktor,

kʙz ləšetčan?

— A noko, plug,

on-ja sogav?..

Mi vʙd masina-dʙn

šivətčam,

Vreditelstvo oz-ja pukav.

Morozlə og šetə ŋimavnʙ

Kolxoznəj

ətlasa karta.

A ɛʙgʙən og lezə sulavnʙ

Čas zʙn

uzališ korbta.

Suvtətam plansə vojevəjə.

Sek tulʙs loas

vojevəj.

Suvtətam siz, med sija vəli

Brigada ponda
ne
neməj.
Opportunizmlis
vədkod sortsə
Repətam,
Vətlam ыьна.
Mi kvat uslovjo
Stalin jortlis
Vəd uzə pytam
pьdьна.

1932 vo

★

BOŁSEVISTSKƏJ VƏR KЫLƏTAN

Strananyьm,
Ravoçəj strananyьm
Gьmaləmən dorə
Vil mog.
Jugьtzьka əzjə
Gornanyьm...
Mişkaşşə gəgər
Vazşa sog.
Giganttezən

Ново сузлалам.
Олсалам
Страна пашта стаl,
Колхоззезән зардам,
Југјалам.
Колхоззезсә дорам ми sval.
Бэйт
Ревоlуција минә:
Строитам Урал-кузбасс...
Некин етә оз вермь
Нунь,
Кьз токо
Равоҷәј класс
То тульснас
Әни кьләтам,
Термашәмән, гамазән,
Вәр.
I етән ми стрojка јонмәтам...
Кьләтамә вәрсә гәгәр.
.....
— Резәтә заторсә!..
— Вьншәтә вагорсә!..
— Әј, кьвзә-зә, әј!
Некин мед ез вәј!..

— Kыләtam udarno...
— Udarno...
— Udarno...
— To, тыгә-ңи план...
— Jonmәtam olan...
Кудьмкар уvdәрһн
Va Иңvaәт — вој:
Sen оҗирьс вәрән...
Sum gam lun i oj.
Subbotnik кәр munә:
Uzališ jәz una
Кыләтә sen вәр,
Кьз ez вән ңекәр.
Куvaьс җарjalә.
I Иңva гьmalә.
Paşkalә сувк-совк
Udarnәj сь, govk.

.
Mi вәр кыләtаниш
Proгьvvez
Sogәtәs-moz
Sotam вьдәs.
Repәtam
Куlakkezliš кьvvez,

Ez zugə med uz,
Nekinəs.
Kylətəmə puktamə mijə,
Bədəs
Mobilizujtamə vьn.
— Əj, kin esə
Ez-na puz kijez?!
Sulalə kin
Uzşis ььп?
Uz socvermaşəmən nuətam,
Nekin vəviş vьnsə oz pes.
Udarnəja kersə kylətam,
A siz-zə kylətam i pes.
Mi socializmə oşkəvtim...
Çoz tєmppezən
Tьrtam vьd plan...
Vər şetəmən
Strojka paşkətam,
Jugdətam
Stranalış şinban.

1931 vo

★

STURMƏN

Вьд front вьльп
Strojka ədzətam, —
Mi lebam,
Кытə-вь ен mun.
Вьд sənsə stranaliş
Вьнşətam.
Termətamə kad
Luniş lun.
Dəddalam
Priroda zakonnez
Mijə,
Rəvoçəj klass . . .
I çəza mijanliş-ed
Sondi
Кьвзьпь pondas
Prikaz.
Əj, кьв, komsomol!
Te вьнşəтць!
Uzaləmə
Kieztə mərt.
Priroda zakonlə
En şetць,

A suç
 Kommunizmlaң kotært.
 Вьd va
 Әmlәsalam usavнь.
 Вьd vaezliş
 Pıçkamә sok:
 Вьd vaezliş
 Vьnsә dođdavнь
 Uzalıslәn
 Tьrmә-ni prok.
 I tulьsәn . . .
 Tulьsәn tavo
 Uzәtam mi va.
 Kьz nekәr:
 Kьlәtam
 Zavoddezә vәr.
 Çu, kьlat,
 Kьz mijә ғыmalam? . . .

 İqva kovgә da gurәtә;
 Kovgә, vәlgә i Kuva:
 Garjә, kәzzezә kьrәtә,
 Millon proglaz şylә va.
 Sukşә oñir bereg dorәt:

Nuə voj — kылəтə vər.
 Govk paškətə oz i orət,
 Pьsjə ɲelki von kьmər.
 Valən volgəm, govk udarnəj —
 Ətvьv kьlə ьзьt vьп.
 Mi zegalə eta jarşan,
 Ruьs potə vereg dьп.
 Kolbrigada ¹⁾ petəm vojə —
 Kiiş oz çarkь vagor.
 Kombrigada ²⁾ uezə şojə,
 Gollə razə vьd zator.
 Ətьs mədsə-вь ozalə,
 Mədsь vərлаң-вь oz kol
 I kьlətiş suç vьпşalə,
 ƃekin oz kerşь sьrloł.
 — Mi ozalam! —
 Gьmgis suis
 Kombrigada vьna kьv.
 — Mi ozalam! —
 Govkьs munis
 I çanətiş kerəs vьv.

1) Kolxoznəj brigada.

2) Komsomol'skəj brigada.

— Mijə vermam!

— Mi ozalam!

Şə vermaşəm oz i or...

Çavkjə novosə koşalə

Bereg dənşə vьna gor.

Şuç ozaşənlə uzavnlə,

Med kьlətnə çozzьk vər...

Trud —

Gerojstvo, çeşt da slava.

Siz ez vəv, ez vəv çekər.

.

Вьд ва

Əmləsalam uzavnlə.

Вьд vaezliş

Piçkamə sok:

Вьд vaezliş

Vьnsə doddavnlə,

Uzalişlən

Тьртə-ңи prok.

Udarnəja

Vərsə kьləttən

Mi mobilizujtam

Вьд vьn.

I staļinskəj
Temppez nuəttən
Nekin med
ez sulav ьльп.
Рьссалəm *)
Кьлэтəмиš sotam,
Вьрətam
Prostojjezliš rod.
Mi veškьta
Вьнсə suvtətam,
Кьз kolə
Suvtətnь prokod.
Вьлəзьк
Udarnəj iz znamja!
Povednəj
Ədzətamə sag...
Repətamə
Klassovəj vrag...
I sturmən
Mi tьrtam porgramma.

1932 vo.

★

*) Рьссалəm — progullez

MOTORNƏJ VƏVVEZ.

Levə zbk
Kudьmkar sərbn,
Gurgə mьjkə
Kьlə vil:
Loktis kad,
Kər ətmədərə
Vetlə suç
Avtomobil.

Pellez
Ətərliş çanətə,
Govk paşkətə
Luniş-lun.
Çirzə
Asmoznas gorətə
Çoz,
Motornəj vəv tabun.

Pəltə
Tuj vьlət kətərtə,
Kьskə oğir,
Levtə bus.
Stancijaşan
Ças-məd

Bərti

Zeksə vajə

Бэрт груз.

Рьгə, петə.

Loktə, munə.

Girdə sodə

Çasiş-ças.

Von

Avtomobil tavunьs

Sukşə tьr,

Ne ətik das.

Сь avtomobilən

Kişşə:

Вьəm tuj

Korə

Şvistok.

Mi promьslennoskət

Jitşam.

Mi kotərtam,

Supkam kok.

Strojka zьksə

Çapkam

Sariz sajə.

Ozlañ jorkjam

Vestam kad...
Komi okrug
Вьдмә,
Вьвляң kajә,
Vezşә
Кудьмкар posad.

1932 vo

MAJ PERVƏJ LUN

Çalətam ətərət,
Rusə potkətam,
Ozlaң nuətamə stroj.
Əj, jorttez! Kьvzə-zə!..
Vono, vizətə!..
Oçirьs тыr, вьдса roj.
Mu paşta talun
Uzalişlən praznik.
Praznikьs — maj pervəj lun.
Talun uzalişьs,
Vazsə med razнь,
Mu вьv vizətə as вьп.
Mijan sovetskəj
Странаьп гьmalə,

Vil moga vьdmə olan.
Talun gərd flaggezən
Mijə ьmjalam...
Tьrtamə vit voşa plan.
Çalətam ətəət,
Rusə potkətam,
Ozlaң nuətamə stroj
Viļinə aşnyməs
Mijə petkətam...
Jonzьka əztamə voj.

1932 vo

ЬВВЕЗ ВЬЛЫН

Sum...

Çardvi...

Kьvzə, kьvzə mьşa!

Əj! Kin-nə-setçin,

Kin oz kьv!..

Çu, omən sьbs

Zerən uşə.

Gьmalə...

Potə şylankьv.

Gorətə, mьmda vьn gorətə

Kolxoznəj, ətlasa viļ ьв:
Sen revoluċija zarətəm.
Paşkalə govkьs ьр da ьрр.
Їи, revoluċija ɡьmalə...
Kolxoz von ɡərə vaz meza,
Sovxoz kombajnən mi sebralə.
Koşalə traktorьs jeza.
Mezatəm ьвsə omən ььтə
Masina ььdkod.
Sum ɡəɡər.
I nekoľansə ċьskə, zьтə.
(Von, adzat, ɡorzə pьsjə ɡər).
Kəzan masina muşə ɡizə.
I sь ɡizəmiş – urozaj...
A von i zņejka vertə, kezə;
Gazatə, vunda kerəs saj.
Izvjaska pəttəz şojə miьs,
Nazomliş poldə juə sok.
Superfosfatən ььdmə şuьs...
Posnamə, ңevzə mi komok.
I ьвbez ььльп jəzьs puə,
Paşkətə ċapkə ььт ɡor.
A ңovo etə ɡorsə juə...
Neķər kolxozlən ььп oz or.

Vizzəbtə ьвьс, von ьmjələ,
Zaralə vijən çaz da çazz...
Fundament teçim mi, pomalim.
Pondətim med ozza ətaz.

1931 vo

VA DORBN

Gözümşə asьv şerəmtçis...
Sondiyс — vija gəğlan.
Asmozən ətər gorətçis...
Kaj şьlə, ььtte pəlan...
Va dorət vetlə, kəvjəşə,
Bereggez ңьlə səz ru.
Ruьs şinbanə lakəşə,
Ma kəra ььtte turun.
Va ььlət — gazьsşə gaza.
Va ььlət — şerebro rəm...
Vər sajşəq sondiyс pəzə...
Vanjəv paşkalə şələm.
— Ok i kupajtçam!..
— Koçesno!..
— Og kьnmə?
— Pravilo təd!..

— Noko-nə, pondamə pesnə,
Vьvтыг кəт ави i şəd.
Tom fizkulturnikkez setən,
Va vьlas əktənь vьn.
Çirzənь aşnьsə pestən:
— Jonmamə!..
— Vьnnьm ңe kьn!..
Bьd gozşa aşlə kьlə
Va dorьn tommezlən iz...
Bьdmə, strana pašta jьlə
Vil rokoļeңdolən vuz.

1931 vo

KOLXOZNƏJ ŞBLANKV

(„Мы кузнецы“ proglazən)

Mi morttez viļəş,
Mi kolxozьn.
Vьnşalam, vьdmam
Luniş-lun.
I vьd kulaksə
Aslas pozən
Mi ңeekam suç,

Kъз jog turun,
turun,
turun.

Masina vьdkod
Uзыn руә,
Къз vazьn
Ez vәvly некәр.
Udarnәj temppez
Mijә nuam.
Uzalam vilmozәn
gәgәр,
gәgәр,
gәgәр.

Mi Lәnin tujәt
Ozlaң munam.
Jugdәtam assinьm
Şinvan.
Mi eupam әtvьvşa
Kommuna,
Mi doram
Әtvьvşa olan,
olan,
olan.

1932 vo

★

GƏRD ARMIJA

Porok eьnyь kərkə çuzis,
Çuzis mijan gərd geroj.
Emtəm jəz dor suvtnь kuzis,
Pessis vragkət lun i oj.
Mijan armijaьs vьna,
Dəzəritə vil strana.
Vragəs matə oz lez dьnas:
Vestas, çarkas ььna,
Pessis oтірьs uzalə:
Kamgə dorə vil olan.
A gərd armija otsalə,
Zugdə-talə nekolan.
Gərd armejeç von velətçə:
Sodtə mьvkьd, sodtə sad...
— Əj, vuzuj! Te en şivətçь,
Potan ki uvtьn, kьz gad.
Gərd zvezda gerojlən sotçə.
Sotçə açьs, pizə vir.
Bija flag berdə von kutçəm,
Əztə sijən vьdsa mir.

1931 vo

ÇELADLƏ

UZALIŞ PIJANNEZ

Peşşiş pi bədlaiş, —
Tatiş-ja, Kitajış;
Roç pijan-ja, komi zon, —
Ətamədlə bədbəs von.
Bə d stranəbn peşşiş pi
Nətn sişmə, olə.
Nemiş ozə polə,
Kət i pədtə burzuj ki.
Toko tatən, mijan,
Vił stranəbn, bijən
Sotçis, potis lok burzuj, —
Peşşiş pilə oşşiş tuj.
Peşşiş jəz gəmətiş
Vił olan pondətiş.
Mijan çelad, kəz biçir

Kommuņizmən əztas mir.
Peşşis pi bьdlais, —
Tatiş-ja, Kitajis;
Roç pijan-ja, komi zon, —
Ətamədlə bьdьs von.

1932 vo

★

MIJAN ƦED

Kulis Lenin mijan.
Kulis dona ded.
Musə əztis bijən,
Kolis bьbt şled.
 Otırsə velətis.
 Jugdis nьlən şin.
 Ozlaņə tujdətis,
 Kьz ez ker nekin.
Tujьs villan oşşis.
Mədnoz vezşə mir.
Lenin kьlən boşşis
Bьdlən mijan vir.
 Leninskəj zavetən
 Bьdmam luniş-lun.
 Kət kьtçə te mun,
 Levam suç bьd mestьn.

Leņin znamja
Vьlә
Levtam,
Zardis med.
Nuçokkez mi sьlән,
Sija mijan ded.

1932 vo

GƏRD OBOZ

Bьeәм kadә şusә voştım.
Boştән pizimә jona.
Bьbez vьlas sijә koştım.
Əni vartә masina.
Suç şarkәtә da gorale
Viļ masina şu vartan:
— Jorttez, jorttez! Eđ sunalә!
Loktis kadьs naңzaptan.
Oqir kutis vьna kiән
Naңzaptanlış tьrtнь plan.
Şu lәşәtә, әslә sijә,
Toļko vessez — trin da bran.
Gosudarstvolә termaşә
Naңsә şetнь вьd koļxoz:

Ətamədbəskət vermaşə.
Tujlət kbşşə gərd ovoz.

1931 vo

★

SKOLABN RAĐIO

Radio kbələ
Bənbəşə-bələ.
Radio şizə gəgər:
Kərrəzşəq-karə,
Vil Kudəmkarə,
Nulə zavod, nulə vər.
Çələd von kbvzə
Bəd şblankbvşə...
Skolabn rađio em.
Səşəq vənşələ,
Çozzək velələ,
Çələdlən jugmə jur vem.
Kbvzənb rətən,
Kər asəvvətən.
Kblə — vajitə Moskva:
Nuzlələ orşə,
Şblə bəd torsə,
Başnışə kiştə, kbz va.
— Doram olansə...
— Tərtam bəd plansə...

— Zaptam udarno vər, nən.
Etaz vot gorən
Radio korə.
КЪВЪЗЪ-ЗӘ, КЪВЪЗЪ te, Ваң.
Киннез оз тәдә?
Кин тәднъ мәдә?
Мъј seeəm radio, мъј?
Колә веләтнъ,
Суҷкәр визәтнъ,
Vrag med ez вәвәт, ez кьј.
Von velәtişьs
Мътчалә кишис
Çeјadlә вьдкоқ torok:
Талуңа lunə
Skolаьн munə
Radio јьлиш urok.
Radio кьлә
Ыльңа ьлә.
Radio şizə gәgәр:
Karrezşаң-karə,
Viļ Kudьmkarə,
Њulə zavod, ъulə vər.

1932 vo

✱

LIKPUNKT VYLƏ

Uzys mijan
Çoza munə.
Munə luniş-lun
Çikbez.
— O, likpunkt vylə
Von una
Kbşşə jəzys,
Bytte gez.
Omən, omən
Govk paşkalə...
— Noko, Peşa,
Kbvzy, çəv!—
Pjatiletkayb
Viştalə,
Med negramotnoş
Ez vəv.
Med kolxozzezsə
Jonmətnь,
Mijə kutçamə
Velətnь:
Pessiş jəzlə
Oştam şin —

Ныла şetәм
Бзыт вьп...

1932 vo

★

КОҢОККЕЗ ВЪЛЪН

Çыскәнь коңоккез,
Gigin-gogin

Soğmә şer:

Supkә aşşis kokkez

Mijan Vaņa

Pioner.

Јъ вьлә von kajәм,

Şuç gizlälә

Iңva sәр:

Levzә munә sajas,

Seşsa talaң

Loktә вәр.

Etaz luniş-lunә

Вьdmә Vaņa

Uçәt jort.

Ozlaң çoza munә,

Jonmә sija,

Кьз vil mort

1932 vo

★

UDARNƏJA KƏZAM

Çoza, çoza sýlas lýmbs,
Vezşas oñirlən olan:
Çoza, çoza loktas tulbs,
Mýtças gaza çuzəmban.
Gaza tulbs mi vitçişam.
Pızam üzən lun i oj:
Kəzan kad kezə ləşətçam,
Sija bədlə loas voj.
Von kolhozbs pluggez voçə,
Vezə nijən vaz savan.
Traktor peslə: razə, teçə.
Tołko kылə trin da vran.
Sortirovka gollə kылə.
Gollə luntır talun, çu!..
I uzavtən sija şylə:
— Kəzam, kəzam səstəm şu!
Misa skolaьn velətə,
Кыз çulətnь kəzan kad.
Ləddə kñiga, vem paşkətə,
Gizə lozunggez prokod.
Çelad, mi udarno kəzam!
Tьrtam, tьrtam kəzan plan.

Plan-kə tırtam — mijə teçam,
Zıngam doram viļ olan.

1931 vo

★

ББҢАР

(Шыанкыу „Как родная меня мать“ proglazən)

Ətəryn sulalə zar,

Rusə ңылə.

Çivzə ңовобы ББҢар,

Газəн шылə.

Шывтəн кишсə вьд моҗив

Шəлəм оштə.

Бытте оскə коллектив,

Врагəс жоштə.

Бытте еəктə тьртнь план —

План вит воша.

Дорнь гьмəтнь olan . . .

Кəзнь оша.

Лун-лун тульсəн ББҢар

Етаз шылə.

„Çirlik, çirlik, çurri-çar“.—

Блə кылə.

1931 vo

★

PIŃALIŞŞEZ

(şylankb̄v)

Çu, kolhozpəj ьbbez vььп
Kişşə, potə şylankb̄v.
Adzat, von, udarnik şylə.
Şylə çelad: zon i п̄v.
Sen brigada mu piŃalə...
Şərşən-bərşən kb̄şşə {oz...
I udarno uz kьlalə.
Vetlə çelad vər. i oz.
Luntьr çeladlən brigada
Siz vo{kətə mu şinvan.
Pizə uezьn kəzan kadə.
Tьrtə, tьrtə aşşis plan.

1931 vo

ЬEKIŞAN KAD

Ətər gaza, miça, sonьt.
Vişsez vььп — zarni rəm.
Kajьs çivzə şylə omən.
I ььŃalə vььdlən əm.
Vono jəzьs vizlə petəm...

Kin, kьeəm-nə setən jəz?
A, da von kin vələm setən:
Mijan Oṭoviş kolxoz.
Nazgə sija viz vodtətə:
Kerə вьeəmə turun.
Bekan masina bergətə...
I udarno munə lun.
Oṭir piçə изьн, sarkə...
Vakşə ətərlən şinvan,
Vizzez vьvşan govksə çarkə:
— Doram, doram viļ olan.

1931 vo

ЄAK, JAGƏD

(Şыланкьв „Morjak“ proglazən)

Vavvezən kəvjaşə
Соныт муьс,
Ньгə vaçkə
Gozşa kər.
Вьdmis jagəd,
Suç mədətçis муьс.
I paštaşis
Mijan vər.

Pripev: Gaza lun,
Gaza kad
Bьdtə suç
Єak, jagəd.
Talun vajam,
Vajam
Mijə vьd.
Vajam tьr
Єak, jagəd
Çelad, çelad
Gaza vərə kajam,
Əktam єak sen,
Jagəd tьr.
Zaptam,
Koperacijaə vajam.
Vajнь sijə
Pondam pьr.

Pripev: Gaza lun (i s. 03.)

KARÇ MI ZIMÇALAM

Кьvзь, Mikajvo.
Кьvзь, Prokor.
Karçlən xozajstvo
Bьdmə prokod.

Vit voşa planъs
Suə to siz:
— Karçsə, kolxoznik,
Viļ-mozən viz.
Adzan te, Konā,
Karusta jur
Bьdməma vono
Əddən-ņi bur.
Uz med pomalim,
Zer med ez vad,
Karçsə zimlalam,
Kər vьeəm kad.
Uзьn mi puam.
— Kьlan Jerem! —
Şdeļsina nuam.
Plan mijan em.
Karçьs zimlaşşə.
Çu, munə zьk.
Guə pədnaşşə,
Medvь ez eьk.
Nem i vajitnь,
Karçnьm una.
Etaz vəditnь
Eəktə strana.

UZALIŞLƏ — KNIĞA

Sumən, gamən asja kadə
Pizə çeladlən brigada:
Oşsis sılən seeəm uz,
Kət peşponəz sossez puz.
Von derevnaət vetlətə,
Bьd-kod knigaez novjətə,
Adzat, vono, brigadir —
Sılən əzjə, pizə vir...
Lun çulalə. Rьt şivalə.
Uz brigadalən gьmalə...
Von bьd kerkuьn, kьz nom...
Kniga verdьn pəriş, tom.

* * *

Əddən una kniga şetə.
Oştə peşşiş jəzlə şin.
Bьdkod vragəs bijan sotə.
A stranalə sodtə vьn.
Kniga tujdə da viştalə,
Kьz uzavнь kolə mu.
Kniga bьd kosta otsalə,
Bьdtьнь kьz vura şu.
„Kolə razнь vaz olansə
Da kolxozzez panny tьr.

Plugən vezn̄ vāz savansə..“
Kņiga siz vištalə pyr.
K̄z çulətn̄ kəzan kadsə,
K̄z k̄lətn̄ kolə vər,
V̄ntəg kern̄ k̄z kulaksə, —
Tujdə kņigab̄s gəgər.
Oštə kņigasə, vizətə:
Von, uzalə pioner,
Aşsə luniş-lun' v̄nşətə...
Otir von keralə ker.
Von gərd armija sulalə,
Şuç nodzalə v̄bd vizir.
Vono traktor, mu sebralə.
Von udarnik-brigadir...
Kņigab̄s otsalə una,
Medv̄ dorn̄ vil olan,
Dorn̄ mu pašta kommuna.
I vit voşa t̄rt̄n̄ plan.

* *
* *

Çelad, çelad, uzas pizəl!
Vil olanliş pəltə bisəl..
Jəzlə kņiga novjə ti,
Med v̄nşalıŝ mijan ki.

1931 vo

★

ÇEĻAÐ SAD

Ozlaņə oškələ,
Вьdmə viļ pošad:
Oštīm mijə tavo,
Oštīm çelad sad.
Çelad sadьn gaza.
Вьdkod em orsan...
Ogə olə vaza.
Viļ mijan olan.
Зоз sərə çukərtçam,
Kištam şьlankьv.
Льdдьнь velətçam.
Зoлzam zon i ньv.
Oz viz əңna kadə.
Mammeznьməs gort.
Mijə çelad sadьn.
Вьдьs mi viļ mort.

★

1932 vo

STANOK DЬNЬN

Çu, zavodьn sətə
Viļ stanok zukətə:
— Zuk da gьm.
— Zuk da gьm.

— Södə vɔn.
— Uzɔs pɔm.
Setən P. uzalə:
Tɔrtə lunʃa plan.
Açɔs luʒ pɔmaləm.
Şəd sɔlən ʃinvan.
Pas — udarnik uzɔn.
Jort sɔlən — stanok.
Kɔknan sossə puzəm.
Pizə ki da kok.
Pasa suə:
— Menam
Viɫ udarnəj tɛmp.
Şizim çasə ʃmena
Əni vəliş em.
Şmenabɔs çulalə.
Pasa oz zər veş.
Trud — gerojstvo, slava.
Trudɔs sɔlə çeş.

1932 vo

★

VİL ZAJOM

Xozajstvo medvɔ levis,
— Bajitə siz Pakom, —

Praviteļstvoḗs lezis
Mijanlḗ vil zajom.
Zajom, zajom! — mḗ čirzam, —
Te ņetan una vḗn!
Burzujliŝ jurṣḗ čirsan,
Vit voŝa tḗrtan žḗn.
Mi ņḗvam, ņḗvam sižḗ
Pḗriŝ da tom pḗlḗs.
I sḗtḗg, čelad, mižḗ
Og koļḗ ņekinḗs.
Hozajstvo medvḗ levis,
— Bḗra suḗ Pakom, —
Praviteļstvoḗs lezis
Mijanlḗ vil zajom,

1931 vo

Редактор *В. И. Деряин*. Техн. ред. *В. Гаврилов*.
Сдано в прои́зв. 1/X 32 г. Подписан к печ. 15/XI-32 г.
Ф-т. бум. 62 × 94 $\frac{1}{82}$ 2 п. л. 28416 зн. в 1 п. л.
Уп. Главл. Б-23351. Заказ № 1252 Тираж 2000 экз.

17-я тип. треста „ПОЛИГРАФКНИГА“,
Москва, Шлюзовая наб., 10.

50 коп.

Иву Степко
(Караваев С. И.)
СТИХИ

На коми-пермяцком яз.

4156 / 502